

Situation of Landscape Architect Profession in Europe Based on the Teamwork Supporting the Regulation of the Profession Professional Recognition Assistance (PRA) IFLA Europe

Urszula Forczek-Brataniec

DOI:10.30825/5.dk.152.2018.59.2

Sytuacja zawodu architekta krajobrazu w Europie na podstawie prac zespołu zajmującego się wspieraniem regulacji zawodu Professional Recognition Assistance (PRA) IFLA Europe

Key words: landscape architect profession, profession regulation, scope of profession, automatic regulation

IFLA origins and development

In 1948 in Cambridge a meeting of representatives of the profession of a landscape architect from 14 countries took place. The participants established a founding committee of the first global organisation that brought together IFLA landscape architects. Alina Scholtzówna, a brilliant Polish designer, was among the founding members. For many years she represented the group in national bodies while acting as the leader of the Landscape Architecture Section in the Association of Polish Architects (SARP). In the 1980s the architectural community in Europe decided to establish an organisation with less impact. The European Federation for Landscape Architects (EFLA) was created in 1989 in order to focus on local issues. It was directly related to the global organisation; it focused however, on the issues related to Europe. A gradual development of other regional offices of the global organisation led to a more ordered structure of the organisation. In 2012 EFLA was transformed into IFLA EUROPE and alongside IFLA Americas, and IFLA Asia it has become one organisation under the protection of IFA World.

Regional activity is based on annual general assemblies and thematic congresses. The global organisation also holds annual congresses which traditionally take place on different continents. The latest event was the IFLA World Congress that took place in 2017 in Montreal. This year the congress took place in Singapore while the next one is planned for 2019 in Oslo under the slogan "Common Ground". A general assembly of delegates from all over the world meet during the global summit and take decisions regarding the strategy, budget and future projects.

Poland in IFLA Europe

Poland has been an active member of IFLA from the outset. From 1948 to 2007 it had its representatives in IFLA and then in EFLA in the form of the Landscape Architecture Section in the Association of Polish Architects (SARP). In 2007 SARP was no longer a member of EFLA due to the lack of internal regulations in the statute regarding the profession of *landscape architect* as well as because of a failure to comply with the financial obligations [Böhm 2009, p. 421].

As suggested by the then European public authorities, an association for landscape architects under the name of *Zieleń Polska* was set up; in 2008 this organisation joined EFLA. During the first 2 years the Polish association belonged to EFLA as an *interim member* without the right to

Słowa kluczowe: zawód architekt krajobrazu, regulacja zawodu, zakres wykonywania zawodu, regulacja automatyczna

IFLA początki i rozwój

W 1948 roku w Cambridge spotkali się przedstawiciele 14 krajów świata reprezentujący zawód architekta krajobrazu. Stworzyli komitet założycielski pierwszej światowej organizacji zrzeszającej architektów krajobrazu IFLA. Wśród członków założycieli znalazła się Polka, wybitna projektantka, Alina Scholtzówna. Przez lata reprezentowała ona środowisko w strukturach krajowych, pełniąc funkcję przewodniczącej Sekcji Architektury Krajobrazu w Stowarzyszeniu Architektów Polskich SARP. W latach 80. środowisko europejskich architektów krajobrazu podjęło decyzję o stworzeniu organizacji o mniejszej skali oddziaływania. W celu skupienia się na zagadnieniach lokalnych w 1989 r. utworzono organizację EFLA European Federation for Landscape Architecture. Była ona bezpośrednio związana z organizacją światową, jednak głównym jej zadaniem stały się sprawy dotyczące krajów europejskich. Stopniowy rozwój innych oddziałów regionalnych światowej organizacji doprowadził do uporządkowania jej struktury i w 2012 r. EFLA przekształcona została w IFLA EUROPE i wraz z IFLA Americas,

IFLA Asia, IFLA tworzy jedną organizację pod skrzydłami światowej IFA World.

Działanie regionów ma swój lokalny rytm polegający na dorocznych walnych zebraniach i towarzyszących im kongresach tematycznych. Organizacja światowa również celebryje doroczne kongresy, tradycyjnie odbywające się na kolejnych kontynentach. Ostatnie wydarzenia to IFLA World Congress, który odbył się w 2017 r. w Montrealu, tegoroczny kongres miał miejsce w Singapurze, a następny odbędzie się w 2019 r. w Oslo pod hasłem Common Ground. W trakcie światowego szczytu ma miejsce walne zebranie delegatów z całego świata i podejmowane są decyzje dotyczące strategii, budżetu i kolejnych projektów.

Polska w IFLA Europe

Polska aktywnie uczestniczy w pracach IFLA od początku powstania tej organizacji. W latach 1948–2007 reprezentowana była w IFLA, a potem w EFLA przez Sekcję Architektury Krajobrazu Stowarzyszenia Architektów Polskich SARP. W 2007 roku w wyniku braku wewnętrznych regulacji w statucie odnośnie zawodu architekta krajobrazu i na skutek niewywiązywania się ze zobowiązań finansowych SARP przestał być członkiem EFLA [Böhm 2009, s. 421]. Zgodnie z sugestią ówczesnych władz europejskiej organizacji utworzono stowarzyszenie

zrzeszające architektów krajobrazu Zieleni Polska i w 2008 r. organizacja ta weszła w szeregi EFLA. Początkowo przez dwa lata polskie stowarzyszenie należało do EFLA na prawach członkostwa warunkowego *interim membership* bez prawa głosu, a w 2010 r. stało się pełnoprawnym członkiem EFLA.

Wraz z wejściem w szeregi federacji rozpoczęły się starania o uznanie systemu kształcenia architektów krajobrazu w Polsce. W wyniku wystąpienia o akredytację w 2010 r. Politechnika Krakowska jako pierwsza uczelnia z Europy Wschodniej uzyskała 5-letnią akredytację EFLA¹, która w 2015 r. została przedłużona na kolejne 5 lat przez IFLA Europe. Obecnie kierunek architektura krajobrazu prowadzony na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim jest również wstępnie akredytowany wskutek przyznanej w 2018 r. dwuletniej akredytacji warunkowej.

Cele i zadania organizacji

Celem IFLA Europe jest przede wszystkim wspieranie zawodu architekta krajobrazu na polu edukacji i praktyki zawodowej. Organizacja ma za zadanie promować badania, wspomagać wymianę między krajami, zachęcać do rozwoju studiów nad tą dziedziną nauki i edukacji. IFLA Europe to reprezentant wszystkich krajów europejskich, jej celem jest również współpraca z władzami

vote; in 2010 it became a full-fledged member of EFLA.

Once it joined the federation, the efforts for recognition of training policies of Polish landscape architects were initiated. As a result of applying for accreditation in 2010, the Cracow University of Technology, as the first Eastern European university, was awarded a 5-year accreditation of EFLA¹ which in 2015 was renewed for additional 5 years by IFLA Europe. Currently, the faculty of *Landscape Architecture* at the Catholic University of Lublin is also initially accredited because of a 2-year conditional accreditation awarded in 2018.

Organisation objectives and aims

IFLA Europe's main aim is to support the profession of landscape architect in the field of education and professional practice. The organisation's task is to promote research, support the exchange between countries, encourage the development of studies in the field of science and education. IFLA Europe represents all European countries; it also cooperates with EU authorities and monitors such European organisations as the Council of Europe and the European Economic Area in terms of compliance with the interests of IFLA Europe².

Specific objections for 2014–2019 were formulated in the President's Bulletin³.

One of the major projects the board of IFLA EU is currently working on is promoting development of the profession and consolidating its position by including it in the group of regulated professions. The first step for the execution of this task was testing the condition of the profession in particular countries, i.e. whether or not it is a regulated profession and if the previous is the case then on what level and to what extent. PQD (Professional Qualifications Directive) led by Professor Fritz Auweck was created to fulfil this task⁴.

PQD Project Professional Qualifications Directive

The PQD project is aimed at a diagnosis of the professional situation regarding its regulation in particular countries as well as an assessment of the possibility for an automatic regulation⁵.

The European Union allows for an obligatory regulation of the profession provided it is already regulated in a sufficient number of countries (*Proposal for integration of the profession of Landscape Architects into the regime of automatic recognition via Common Training Frameworks (Art. 49a) and Common Training Tests (Art. 49b) of the Proposal COM (2011) 883*)⁶.

On the basis of the data available in the regulated professions database we listed 7 countries where the profession of the landscape architect is currently regulated, i.e. the **Netherlands, Iceland, Germany, Slovakia,**

Hungary, Great Britain, Italy. According to the correspondence with the European Commission from 25 November 2015, the number turned out to be insufficient for the automatic regulation. The Commission pointed to the fact that at least a third of EU member states ought to regulate the profession, which means that it is possible provided 10 countries have the profession of the landscape architect regulated. Due to a low number of countries registered in the database, the process of recognition of the profession situation was launched in other European countries. There was a possibility that, despite the official lack of regulations, the condition of the profession in particular countries may be so stable that registration on the list of regulated professions might be just a formality. A survey was conducted in order to define the position of the profession regulation in countries outside the list. Three possibilities of the situation with the regulation are described below:

- The profession is regulated by a Party, e.g. the State but the member state failed to inform the appropriate body in the European Union, i.e. DG for Development, hence the EU database has not been updated.
- The process of official regulation has not been finalised in a member state but the primary conditions have been met.
- The criteria for a regulated profession are not met.

Unii Europejskiej i monitorowanie organizacji europejskich takich jak Council of Europe oraz European Economic Area pod względem zgodności z interesami IFLA Europe². Cele szczegółowe na lata 2014–2019 zostały sformułowane w Biuletynie Prezydenta³. Jednym z ważniejszych projektów, nad którym obecnie pracuje zarząd IFLA EU, jest wspieranie rozwoju zawodu i ugruntowanie jego pozycji przez wprowadzenie go do grupy zawodów uregulowanych. Pierwszy krok mający na celu realizację tego zadania polegał na badaniu, w jakiej kondycji znajduje się zawód w poszczególnych krajach. Czy jest on zawodem uregulowanym, a jeśli tak, to na jakim poziomie i w jakim zakresie. W związku z tym powstał projekt PQD (Professional Qualifications Directive) prowadzony przez prof. Fritza Auwecka⁴.

Projekt PQD Professional Qualifications Directive

Projekt PQD miał na celu rozpoznanie sytuacji zawodu pod względem jego regulacji w poszczególnych krajach i ocenić możliwość regulacji automatycznej⁵. Unia Europejska dopuszcza możliwość obowiązkowej regulacji zawodu w przypadku, gdy jest on już uregulowany w odpowiedniej liczbie krajów (*Proposal for integration of the profession of Landscape Architects into the regime of automatic recognition via Common Training Frameworks (Art. 49a) and Common Training Tests (Art. 49b) of the Proposal COM (2011)*

883)⁶. Na podstawie danych dostępnych w europejskiej bazie zawodów regulowanych zlokalizowano 7 państw, w których zawód architekta krajobrazu jest obecnie zawodem uregulowanym. Są to: **Holandia, Islandia, Niemcy, Słowacja, Węgry, Wielka Brytania, Włochy**. Według korespondencji z Komisją Europejską z dnia 25 listopada 2015 r. liczba ta okazała się niewystarczająca do uzyskania regulacji automatycznej. Komisja zwróciła uwagę, że przynajmniej 1/3 krajów Unii Europejskiej powinna się wykazać regulacją tego zawodu, co oznacza, że jest to możliwe w przypadku, gdy w 10 krajach zawód architekta krajobrazu osiągnie ten status. Wobec zbyt małej liczby krajów zarejestrowanych w wykazie przystąpiono do rozeznania sytuacji zawodu w pozostałych krajach europejskich. Istniała bowiem możliwość, że pomimo oficjalnego braku regulacji stan zawodu w poszczególnych krajach może być na tyle stabilny, iż rejestracja na liście zawodów regulowanych stanie się tylko formalnością. W celu określenia stanu regulacji zawodu w krajach spoza listy przeprowadzono ankietę. Sformułowano w niej trzy możliwe sytuacje stanu regulacji:

- Zawód jest regulowany przez Państwo – Stronę, ale państwo członkowskie nie powiadomiło odpowiedzialnego urzędu Unii Europejskiej, tj. DG ds. Rozwoju, a zatem baza danych UE nie została zaktualizowana.

- Proces oficjalnych regulacji nie jest zakończony w państwie członkowskim, ale spełniono warunki wstępne.
- Kryteria zawodu regulowanego nie są spełnione.

Ponadto wskazano sposób rozeznania, czy zawód ten spełnia wymagania UE dotyczące zawodu regulowanego, wskazując kryteria oceny:

- Czy tytuł zawodu jest zastrzeżony dla osób posiadających dane kwalifikacje?
- Czy istnieje rejestr państwowy dla architektów krajobrazu na podstawie kwalifikacji i jakie są to kwalifikacje?
- Czy są obszary działań zarezerwowane dla zawodu?
- Czy wymagane są określone kwalifikacje do wykonywania zastrzeżonych działań?
Punkty te nie muszą być spełnione razem⁷.

W celu szczegółowego wyjaśnienia stanu zawodu wykorzystano formularz Komisji Europejskiej⁸, który pozwalał określić: w jaki sposób i na jakich zasadach zawód w danym kraju jest wykonywany i chroniony; jaki jest zakres pracy architektów krajobrazu; jakie są zasady dostępu do tytułu oraz jaki jest proces edukacji i wykonywania praktyk zawodowych (ryc. 1).

W 2017 roku zebrano dane pozwalające zarysować stan regulacji zawodu w Europie. Na ich podstawie wyodrębniono cztery kategorie odpowiadające obecnej sytuacji

Fig. 1. E5 Professional Qualifications and Skills, Indicative Mapping Check List for each Member State, Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs

Ryc. 1. E5 Kwalifikacje i umiejętności zawodowe, Indykacyjna lista kontrolna dla każdego państwa członkowskiego, Dyrekcja Generalna ds. Rynku Wewnętrznego, Przemysłu, Przedsiębiorczości i MŚP

EU COMMISSION - Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs

UNIT E5 Professional Qualifications and Skills

Indicative Mapping Check List for each Member State

<p>1. Job profile:</p> <p>1.1. Corresponding ISCO Code and definition http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/isco08/</p> <p>1.2. Name of job profile in original language and in EN, including variations used and related words, terms or labels.</p> <p>1.3. Legal basis of text/law regulating the profession provide hyperlink if possible and summary in EN if possible</p> <p>1.4. If no legal text exist, please explain why your profession is defined or described as an occupation or group of workers, employees (e.g. Is the job part of a profession?)</p> <p>1.5. Competent authorities (provide hyperlink if possible)</p>
<p>2. Situation of employment</p> <p>2.1. Area of employment (according to NACE code) http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/index/nace_all.html</p> <p>2.2. Description of activities (tasks)</p> <p>2.3. Skills/competencies required at the work place</p> <p>2.4. Is there a code of conduct to follow?</p> <p>2.5. Labour market analysis [situation of demand and supply, statistics (age, gender etc.), area of employment, status etc.]</p> <p>2.6. EU mobility data</p>
<p>3. Profession regulated or not in the sense of 2005/36/EC Directive</p> <p>3.1. Are some activities reserved to the profession?</p> <p>3.2. Is a specific qualification required to exercise these reserved activities?⁴</p> <p>3.3. If yes: which activities are reserved?</p> <p>3.4. Do you consider the reserve of activities justified?</p> <p>3.5. If yes which reason? (complexity of the tasks? public security?)</p> <p>3.6. Is the use of the title of the profession reserved to persons holding a given qualification?²</p>

<p>4. Access to profession:</p> <p>4.1. Are there other requirements to access the profession?</p> <p>4.1.1. Entrance exam?</p> <p>4.1.2. Mandatory registration? Voluntary? Which body?</p> <p>4.1.3. Professional card at national level</p> <p>4.1.4. Professional insurance requirement</p> <p>4.1.5. Professional insurance requirement applying for cross-border</p> <p>4.1.6. Authorisation</p> <p>4.1.7. Licence? If yes, are they limited in granting?</p> <p>4.2. What is the regulatory body for your profession in your country?</p> <p>4.3. Has this body an official mandate to act as regulator?</p> <p>4.4. Existence of territorial restrictions</p> <p>4.5. Continuous professional development requirements (obligatory - optional)</p> <p>4.6. Name of the main professional organisation(s) in the country and website if possible</p>
<p>5. Training Programme</p> <p>5.1. Does a training programme exist for your profession</p> <p>5.2. Name of training programme in original language and in EN</p>
<p>Regulation of the training</p> <p>5.3. Is it based on a regulation, law (at national or regional level?)</p> <p>5.4. At which geographical level is it defined (regional? national? other?)</p> <p>5.5. Is the training considered as regulated by the national authorities of the country?</p>
<p>Access to the training / entry requirements</p> <p>5.6. Minimum age – entry exam – minimum education level required (give some indication about length of prior studies required as appropriate)</p>
<p>Programme design</p> <p>5.7. Who designs the programme?</p>

Moreover, it shows how to recognise if this profession meets EU requirements related to the regulated profession while pointing at the following assessment criteria:

- *Is the professional title restricted for individuals who have particular qualifications?*
- *Is there a national register for landscape architects based on qualifications and what qualifications?*

- *Are there any activity areas reserved for the profession?*

- *Are particular qualifications required for performing restricted activity?*

The above points do not need to be met all at the same time⁷.

For a more detailed explanation of the position of the profession the European Commission form⁸ used allowed us to define how and upon what basis the profession is exercised

and protected in a given country; as well as to define the scope of work of landscape architects; the rules for accessing the title and the process of educating and exercising traineeships (Fig. 1).

In 2017 the data was collected that allows us to outline the position of the profession regulation in Europe. On this basis four categories were singled out and they refer to the current situation in particular countries.

Fig. 2. A list of information on the regulation of the profession in European countries on 21/05/2018 (elaborated by F. Auweck)

Ryc. 2. Wykaz informacji na temat regulacji zawodu w krajach europejskich na dzień 21.05.2018 (oprac. F. Auweck)

Regulation Profession Landscape Architects IFLA EU member countries

Countries EU (28)	Regulated on Database EU	Longterm development	National regulation existing but not in sense of EU	Special national aspects
Austria	No	No change – Austria will not apply for a separate named regulation	Yes – regulated on national basis with engineers – can be used official for EU	
Belgium		No regulation (22.11.16)		
Bulgaria	???	In process – 22.12.15/ 21.07.16		
Croatia	No	No regulation (18.8.16)		
Czech Republic	No	No	Yes	
Denmark	No	No regulation (08.01.16)		
Estonia	No	No	?	
Finland	No	No		
France		Activities to get EU regulation (03.17)		
Germany	Yes	-		
Greece		No regulation (15.11.16)		
Hungary	Yes	-		
Ireland		No		
Italy	Yes	-		
Latvia		No (31.01.17 Indra Purns)		
Lithuania		No (G. Stauskis 18.01.17)		
Luxembourg	???	In clearing process Andrea Weier 16.02.17		
Netherlands	Yes	-		

Regulation Profession Landscape Architects IFLA EU member countries

Poland	No	No (18.08.16)		
Portugal		No (Jorge Cancela 07.02.17)		
Romania	No	No		
Slovakia	Yes	-		
Slovenia	No	Yes Urban Svegl 26.04.17	Yes Profession is regulated but not in the classification – change perhaps in 2017	
Spain		No (M.Cervara 18.01.17)		
Sweden	No	No (12.01.16)		
United Kingdom	Yes	-		
Malta	No association			
Cyprus	No association			

Country (outside EU)	Regulated on Database EU	Longterm development	National Regulation existing but regulation not in sense of EU	Special national aspects
Iceland (EU-Cand)	Yes	-		
Israel	No	-	Yes	
Norway (COE)	No	No (27.12.15)		
Russia (COE)	No	-		
Serbia (EU-Cand)	No	?		
Switzerland (COE)	No	-	Yes (13.01.16)	
Turkey (EU-Cand)	No	?		
Ukraine (COE)	No	?		
Belarus (COE)	No	?		

w poszczególnych krajach. Uzyskane dane pozwoliły stwierdzić, że:

- Zawód uregulowany jest w siedmiu krajach takich jak: Niemcy, Węgry, Islandia, Włochy, Holandia, Słowacja, Wielka Brytania oraz, poza UE, w Islandii (ryc. 3).
- Zawód nie jest uregulowany w: Belgii, Chorwacji, Czechach, Danii, Estonii, Grecji, Hiszpanii, Irlandii, na Litwie, Łotwie, w Polsce, Portugalii, Rumunii, w krajach pozbawionych systemu izbowego: w Finlandii, Szwecji oraz krajach poza UE: na Białorusi, w Izraelu, Rosji, Serbii, Szwajcarii, Turcji, na Ukrainie i w pozbawionej systemu izbowego Norwegii (ryc. 4).

- W kolejnych krajach występują regulacje na poziomie krajowym: Austria, Czechy, Słowenia oraz poza UE: Izrael i Szwajcaria (ryc. 5).
- Kraje, gdzie sytuacja jest niewyjaśniona, to: Bułgaria i Luxemburg (ryc. 6).

Uzyskane wyniki stały się inspiracją powstania dalszego etapu działań, który przyjął formę projektu pod nazwą PRA (*Professional Recognition Assistance*) – projekt wsparcia regulacji zawodu. Jego celem jest popieranie wysiłków krajów członkowskich prowadzących do wzmocnienia pozycji zawodu i doprowadzenia do jego regulacji, tak aby uzyskać wymaganą liczbę

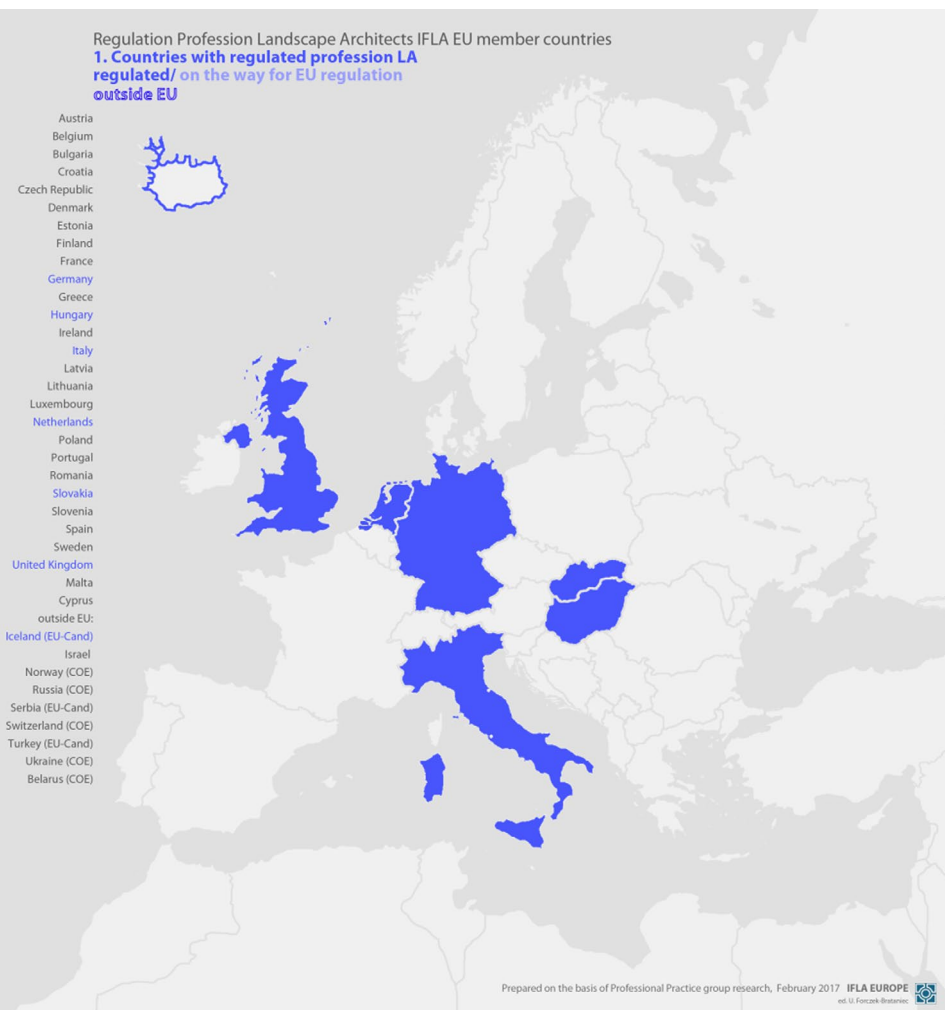
minimalną pozwalającą na regulację automatyczną.

Projekt PRA Professional Recognition Assistance

Projekt został zapoczątkowany w 2016 roku. W celu jego realizacji powstała grupa robocza, która podjęła wielowątkowe działania. W skład grupy roboczej weszli: Tony Williams – prezydent IFLA EU, Hermann Georg Gunnlaugsson – wiceprezydent, prof. Fritz Auweck – kierownik projektu PQD, Urszula Forczek-Brataniec – sekretarz generalny IFLA EU. Celem grupy stała się przede wszystkim współpraca z krajami członkowskimi i asysta przy ich pracach mających za zadanie uregulowanie zawodu.

Fig. 3. Countries where the profession of *Landscape Architect* is regulated

Ryc. 3. Kraje, w których zawód architekta krajobrazu jest uregulowany

The obtained data indicated that:

- the profession is regulated in seven countries: Germany, Hungary, Iceland, Italy, the Netherlands, Slovakia, and Great Britain (Fig. 3).
- the profession is not regulated in the following countries: Belgium, Croatia, Czechia, Denmark, Estonia, Greece, Spain, Ireland, Lithuania, Latvia, Poland, Portugal, and Romania, in the countries with no

chamber system: Finland, Sweden and in countries outside the EU: Belarus, Israel, Russia, Serbia, Switzerland, Turkey, Ukraine, and in Norway with no chamber system (Fig. 4).

- regulations on national level are present in the following countries: Austria, Czechia, Slovenia and outside the EU in Israel and Switzerland (Fig. 5).

- countries in which the situation remains unclear: Bulgaria and Luxembourg (Fig. 6).

The obtained data was an inspiration for further steps in the form of another project known as PRA (*Professional Recognition Assistance*). It aims at promoting the efforts of member states for strengthening the position of the profession and its ultimate regulation so that a required minimum number for the automatic regulation can be reached.

PRA Project Professional Recognition Assistance

The project was launched in 2016. A working group was set up and acted in numerous areas in order to pursue the project. The working group comprised the following individuals: Tony Williams, President of IFLA EU, Hermann Georg Gunnlaugsson, Vice President, Professor Fritz Auweck, PQD project manager, and Urszula Forczek-Brataniec, Secretary General of IFLA EU. The primary aim of the group was the cooperation with member states and assisting them in their activity for regulating the profession. Starting material was developed in 2017 and its main aim was to activate other countries and encourage them to launch the regulation process. The group prepared a visualisation of the obtained PQD results in the form of clear maps presenting the condition of the profession regulation compared with member states⁹. The group also prepared a presentation to explain the background of

Fig. 4. Countries where the profession of Landscape Architect is not regulated

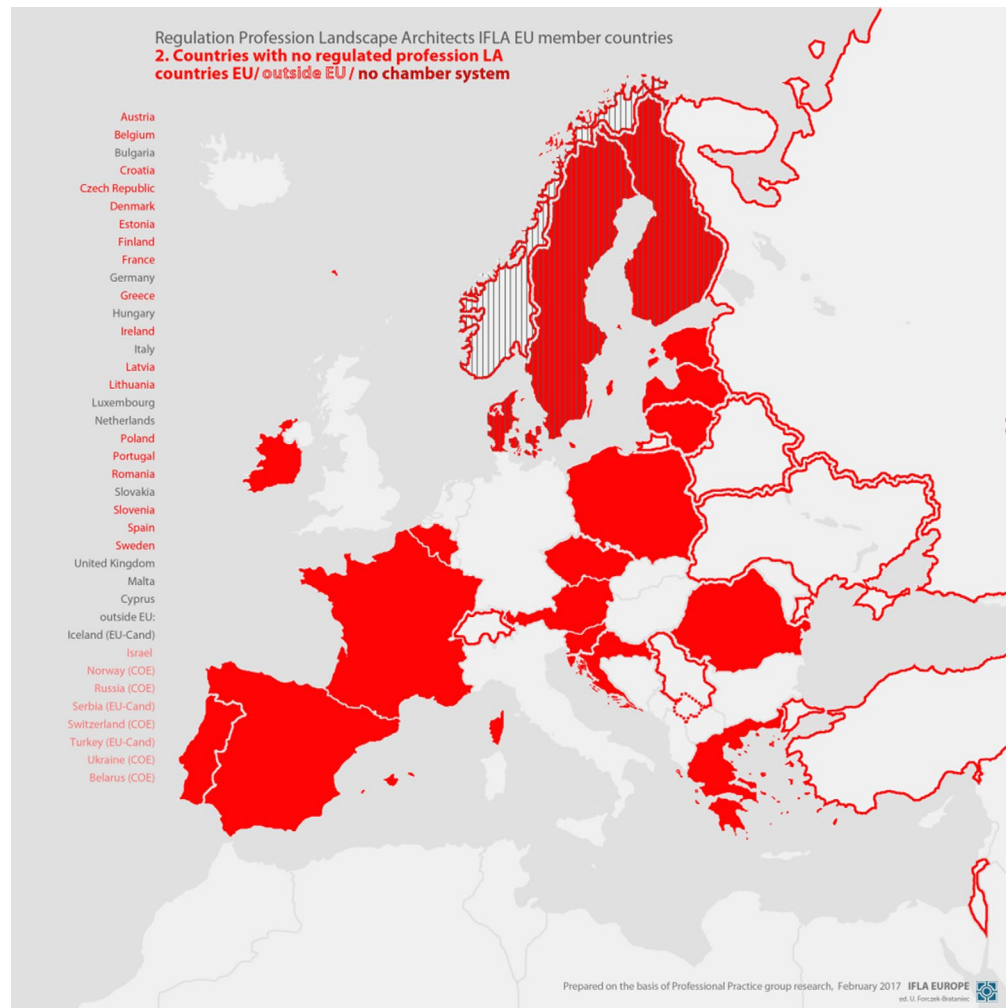
Ryc. 4. Kraje, w których zawód nie jest uregulowany

W 2017 roku opracowano materiał wyjściowy, mający na celu aktywizację pozostałych krajów i zachętę do uruchomienia procesu regulacji. Sporządzono wizualizacje uzyskanych wyników badań PQD w postaci czytelnych map obrazujących stan regulacji zawodu na tle krajów członkowskich⁹ oraz przygotowano prezentację wyjaśniającą tło zagadnienia i stan zaawansowania prac legislacyjnych. Materiał stanowi rodzaj informacyjnego pakietu wyjściowego służącego wprowadzeniu krajów członkowskich w temat regulacji zawodu. Powinien on być pomocny dla delegatów IFLA Europe w podjęciu dyskusji na forum organizacji krajowych. W ramach projektu prowadzone są również prace wspierające indywidualne kraje, gdzie już od lat podejmowane są wysiłki mające za zadanie regulację zawodu.

Stan zawodu w wybranych krajach europejskich

Stan zawodu w krajach europejskich jest bardzo zróżnicowany, a sytuacja prawna skomplikowana. Na podstawie opracowanych map można stwierdzić, że stan regulacji zawodu nie zależy od położenia geograficznego ani od dawnego podziału żelazną kurtyną, czy też od liczby ludności.

Wśród sześciu krajów zarejestrowanych w oficjalnym wykazie,

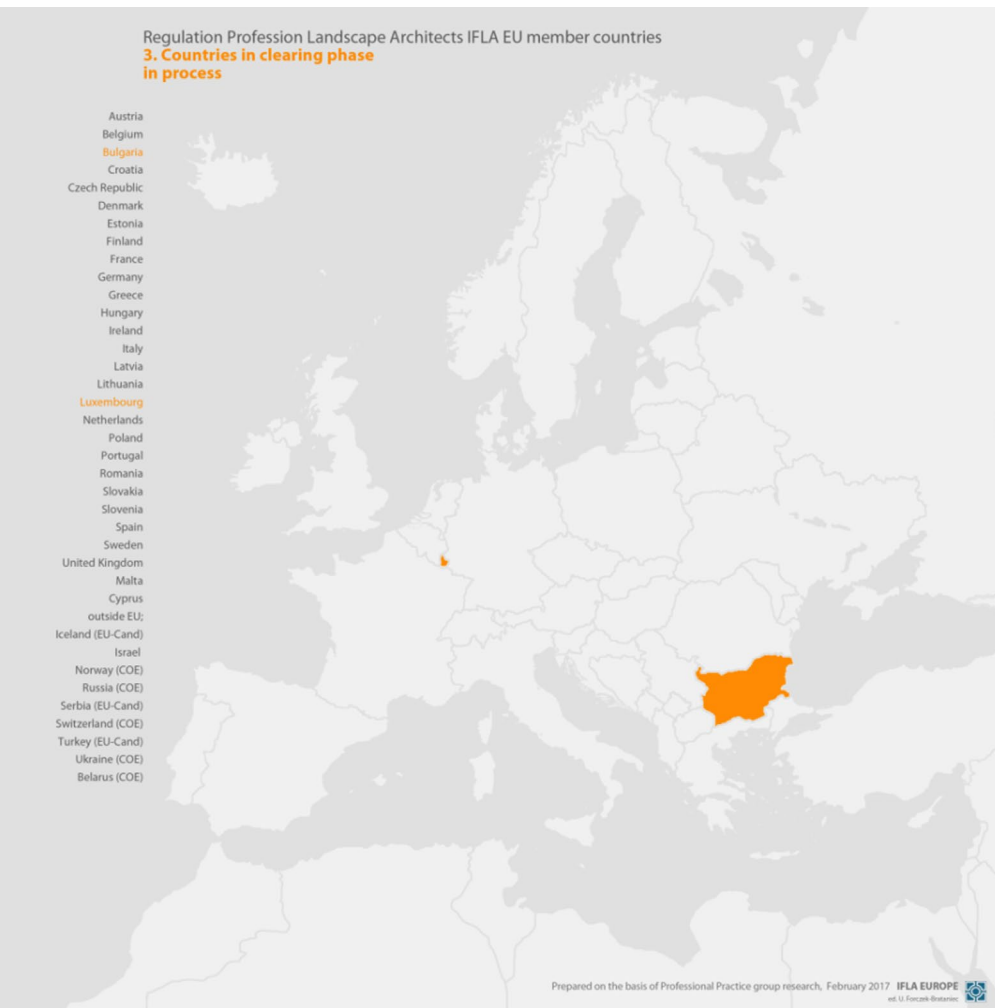

gdzie uregulowano zawód w sposób spełniający wymogi europejskie, są kraje małe i duże, reprezentujące Europę Zachodnią i Wschodnią. Co ciekawe, spośród nich jedną trzecią stanowią te, w których zawód ten jest stosunkowo nową profesją, jak np. Węgry i Słowacja. Fakt ten wskazuje na to, że przynależność do bloku wschodniego nie jest przyczyną braku regulacji. Na mapie Europy dominują kraje, w których zawód nie jest uregulowany. Głębsza

analiza wskazuje jednak na duże zróżnicowanie sytuacji zawodu w poszczególnych przypadkach. W kilku z nich oficjalna regulacja zawodu wydaje się formalnością, są wśród nich Austria, Czechy, Francja czy Słowenia. Odmienna sytuacja kształtuje się w krajach skandynawskich takich jak Islandia, Finlandia, Szwecja i Norwegia. Nie występuje tam system izbowy, więc nie mogą one być uznane za kraje, gdzie zawód jest uregulowany, jednakże stan

Fig. 5. Countries where the situation of Landscape Architect is unclear

Ryc. 5. Kraje, w których sytuacja jeszcze nie jest wyjaśniona

the issue and the progress of legislative works. The material constitutes a starting package for introducing member states into the topic of the profession regulation. It will be helpful for IFLA Europe Delegates in the attempt to launch a discussion in the forum of domestic associations. The framework of the project also involves works to support individual countries where the effort for regulating the profession has been ongoing for many years now.

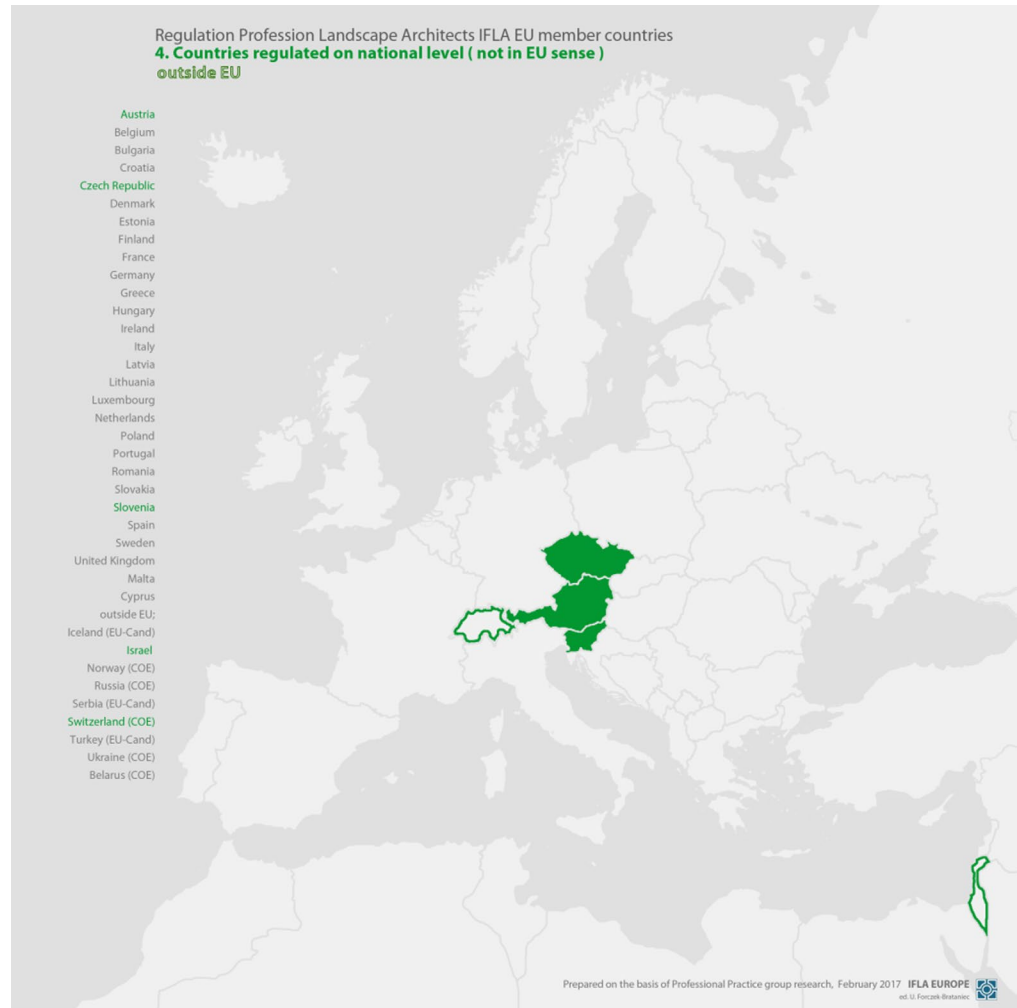
The condition of the profession in selected European countries

The condition of the profession in European countries is very diverse and the legal situation is complex. On the basis of the maps it can be concluded that the condition of the regulation of the profession is not dependent on the location; neither is it related to the former political division (the iron curtain),

or the population. There are small and big countries, representatives of both Western and Eastern Europe registered in the official list of six countries where the profession has been regulated in line with the European requirements. Interestingly, a third of them are countries where this profession is relatively new, for instance Hungary and Slovakia. This fact indicates that being a part of the Eastern bloc is no reason for lack of the regulation. The countries with an unregulated situation prevail on the map of Europe. A deeper analysis indicated, however, wide variations in the situation of the profession in particular cases. In some of them, for instance in Austria, Czechia, France or Slovenia the official regulation seems only a formality. A different situation is observed in Scandinavian countries, like Iceland, Finland, Sweden, or Norway. No chamber system exists there; therefore, they cannot be considered as countries with the regulated profession. However, the condition of the profession and the right of landscape architects to work within the scope of specific matters are precisely regulated by the law, for instance in Iceland it is the following act: *Industry – Act No 8/1996 respecting the Authorization of Several Professional Titles of Specialists in Technical and Design Faculties* which gives landscape architects the right to design structures within a defined scope. The surveys conducted indicates an additional diversity. It turns out that regulating

Fig. 6. Countries where the Landscape Architect profession is regulated on national level

Ryc. 6. Kraje, w których występuje regulacja zawodu na poziomie krajowym

zawodu i prawa architektów krajobrazu do pracy w zakresie określonych tematów precyzyjnie reguluje prawo. Przykładowo w Islandii jest to ustawa *Industry – Act No 8/1996 respecting the Authorization of Several Professional Titles of Specialists in Technical and Design Faculties*, która zapewnia architektom krajobrazu prawo do projektowania obiektów w określonym zakresie. Przeprowadzone szczegółowe ankiety wskazują na dodatkowe zróżnicowanie. Okazuje się, że regulacja zawodu nie odzwierciedla jego stabilności i poziomu ugruntowania na rynku pracy. Zdarza się, że większe pole działania i możliwości wykonywania zawodu panuje w kraju, gdzie zawód nie jest uregulowany (Słowenia, Francja), niż w kraju, gdzie jest on oficjalnie uznany (Włochy, Słowacja). Poniżej przedstawiono szczegółowy opis sytuacji zawodu w wybranych krajach na podstawie danych zebranych w trakcie realizacji projektu PQD. Synteza danych dokonana została w postaci tabeli porównawczej załączonej do tekstu (tab. 1).

Portugalia – zawód nieuregulowany na poziomie UE

W Portugalii specjalizacja *architektura krajobrazu* została zapoczątkowana w 1940 roku. W *Instituto Superior de Agronomia* powstał niezależny kurs przeznaczony dla tej profesji. Pierwsi absolwenci ukończyli studia w 1946 r., a kurs ten

uzyskał status stopnia w 1981 roku. Portugalscy architekci krajobrazu są aktywni od 70 lat, pracują na wszystkich szczeblach administracji publicznej oraz w sektorze prywatnym. Prawo i polityka, zwłaszcza od lat 70., uznają znaczący wkład architektów krajobrazu i ich zawodowego stowarzyszenia APAP w dziedzinie planowania terytorialnego, ochrony przyrody, środowiska, krajobrazu, planowania przestrzennego, zdrowia publicznego i jakości życia. Istnieje również silna zrzeszona

społeczność akademicka. Architekci krajobrazu w Portugalii są zawodem prawnie wymaganym w zakresie szeregu prac projektowych dotyczących różnych obszarów i skal. Zespoły wielodyscyplinarne zajmujące się opracowywaniem: planów urbanistycznych, planów szczegółowych, planów zagospodarowania przestrzennego¹⁰, parków i rezerwatów przyrodniczych¹¹ muszą zawierać w swym składzie architekta krajobrazu. Obowiązkowe jest opracowanie projektów otoczenia budynków, co

the profession does not reflect on its stability or the level of its anchoring on the labour market. It sometimes occurs that a greater scope to operate and possibilities of exercising the profession are present in a country where the profession is not regulated (Slovenia, France) rather than in countries where it is officially regulated (Italy, Slovakia). A detailed description of the profession condition in selected countries based on the data obtained when implementing PQD project is presented below. A synthesis of the data took the form of a comparative table attached to the article (Tab. 1).

Portugal – unregulated profession at EU level

In Portugal the specialisation of *Landscape Architect* began in 1940. *Instituto Superior de Agronomia* launched an independent course dedicated to this profession. First students graduated in 1946. This course received a degree status in 1981. Portuguese Landscape Architects have been active for 70 years; they work on every level of the public authorities as well as in the private sector. Law and politics, especially since the 1970s, understand the significant contribution of landscape architects and their professional association APAP in the field of territorial planning, nature protection, the environment, the landscape, spatial planning, public health, and the quality of life. There is also an organised academic community. The profession

of landscape architect in Portugal is legally required within the scope of a number of design works related to various areas and degrees. Multidisciplinary teams that work on: urban plans, detailed plans, land planning¹⁰ of parks and natural reserves¹¹ must have a landscape architect among them. It is mandatory to prepare designs of building surroundings; this issue is also regulated by law¹², while the task of landscape architects is to work on projects of landscape integration within this scope¹³.

The Netherlands – the profession is regulated at EU level

In the Netherlands the protection of the title and membership in professional associations are separated. Landscape architects have a protected title and on this basis the profession is regulated. The title protection in the Netherlands is run by the so-called Bureau of Architect Registration. Its main duty is to manage the Dutch Architect Register established on the basis of Act on Architect titles which comprises architecture, urban planning, landscape architecture and interior design.

The Dutch Association for Garden and Landscape Architecture (NVTL) is a professional association. Its statute stipulates that any individual interested in the field of garden and landscape architecture may become a member on the basis of applications. NVTL is in direct contact with

the Bureau of Architect Registration and it plays an important role in development and quality control as well as the development of the official title. The profession as such can be exercised by any individual as long as they do not use the official title. It is worth mentioning that it is the title that is protected, not the profession. Therefore, in the Netherlands anyone can work as a landscape architect; anyone can design and complete garden projects or landscape architecture works. It is merely the use of the title of the Landscape Architect that requires one's registration in the Bureau of Architect Registration¹⁴.

In order to apply for the title one must meet the following conditions: hold a Master's degree in Landscape Architecture (at least 4 years at the faculty of landscape architecture) and professional internship (2 years combined with a special course). The requirements are synchronised with the architect profession and the European rules. In the event of submitting a foreign application, the Bureau of Architect Registration shall review the curriculum and compare it with the Dutch requirements.

Slovenia – the profession unregulated at EU level

Slovenia is a country where the regulation of the profession takes place at the domestic level. However, it is not recorded in the European register. The Slovenian construction code ZGO-1 in its article 45 defines

również reguluje prawo¹², a zadaniem architektów krajobrazu jest opracowywanie projektów integracji krajobrazowej w tym zakresie¹³.

Holandia – zawód uregulowany na poziomie UE

W Holandii ochrona tytułu i członkostwo w organizacjach zawodowych są rozdzielone. Architekci krajobrazu posiadają chroniony tytuł i na tej podstawie zawód jest uregulowany. Ochrona tytułu w Holandii jest prowadzona przez tzw. Biuro Rejestracji Architektów. Głównym obowiązkiem Biura jest zarządzanie Holenderskim Rejestrem Architektów, utworzonym na podstawie Ustawy o tytułach architekta, które obejmuje architekturę, urbanistykę, architekturę krajobrazu i architekturę wnętrz.

Holenderskie Stowarzyszenie Architektury Ogrodowej i Krajobrazu (NVTL) jest stowarzyszeniem zawodowym. W statucie organizacji zastrzeżono, że każdy zainteresowany dyscypliną architektury ogrodowej i krajobrazu, a także uprawianiem tej dyscypliny może zostać członkiem na podstawie aplikacji. NVTL jest w kontakcie z Biurem Rejestracji Architektów i odgrywa ważną rolę w rozwoju i kontroli jakości ochrony tytułu. Zawód jako taki może być wykonywany przez każdego, o ile nie używa on oficjalnego tytułu. Na uwagę zasługuje to, że tytuł jest chroniony, a nie zawód, tak więc każdy może pracować w Holandii

jako architekt krajobrazu, projektować i wykonywać ogrody lub dzieła architektury krajobrazu. Jedynie posługiwanie się tytułem architekta krajobrazu związane jest z koniecznością rejestracji w Biurze Rejestracji Architektów¹⁴.

Aby aplikować o tytuł, należy spełnić następujące warunki: posiadać tytuł magistra w zakresie architektury krajobrazu (minimum 4 lata architektury krajobrazu) i praktyki zawodowej (2 lata w połączeniu z kursem specjalnym). Wymagania są zsynchronizowane z zawodem architekta i zasadami europejskimi. W przypadku zgłoszenia zagranicznego kandydata Biuro Rejestracji Architektów dokonuje przeglądu programu nauczania i porównuje ten program z wymaganiami holenderskimi.

Słowenia – zawód nieuregulowany na poziomie EU

Słowenia to kraj, w którym regulacja zawodu występuje na poziomie krajowym, natomiast nie jest ona uwzględniona w rejestrze europejskim. Słoweński kodeks budowlany ZGO-1 w artykule 45 definiuje wszystkie zawody zaangażowane w proces projektowania i budowy pod wspólną nazwą „odpowiedzialny projektant”, który obejmuje zarejestrowanych architektów, architektów krajobrazu i inżynierów o różnych profilach. Zgodnie z dyrektywą 2005/36 / WE

w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych odpowiedzialny za to jest ZAPS – Izba Architektury i Planowania Przestrzennego Słowenii. Organ ten prowadzi rejestry architektów, architektów krajobrazu i planistów przestrzennych. W 2016 roku zawód jeszcze nie był uregulowany na poziomie krajowym. Przy okazji akceptacji nowego ustawodawstwa w zakresie planowania przestrzennego zaproponowano ustalenie zasad profesjonalnej praktyki architektów, architektów krajobrazu i inżynierów budownictwa (ustawa o autoryzowanych architektach i inżynierach). W trakcie tych regulacji uporządkowano kwestię zawodu architekta krajobrazu. Jednak nadal tytuł zawodu nie jest odpowiednio chroniony. Chroniony jest tylko skrót: univ. dipl. inž. kraj. arh lub mag. inž. kraj. arh. Rejestr prowadzony przez ZAPS oparty jest na kwalifikacjach na poziomie EQF 7 – II stopień – magister¹⁵.

Słowacja – zawód uregulowany na poziomie UE

Słowacja jest państwem, w którym zawód został uregulowany równocześnie z zawodem architekta. Tuż po przemianach ustrojowych, w trakcie tworzenia Izby Architektów z Sekcji Architektów Krajobrazu współpracującej z architektami, utworzona została Izba Architektów Krajobrazu. Oprócz izby aktywnie działa stowarzyszenie architektów krajobrazu: *Spoločnosť pre záhradnú a krajinnú tvorbu*¹⁶. Stan zawodu nie

Table No. 1. Comparative table of the position of landscape architect profession in selected countries in IFLA Europe

item number	Country	Organisation	Is the profession regulated?	Professional chamber /type of set-up	Possibility of project labelling	Scope reserved for the profession	Required qualifications	Is pursuing the profession reserved for these qualifications?	Remarks
1.	Bulgaria	ULAB	no	yes/ Architecture chamber brings together Landscape Architects	Landscape architects can design	A landscape architect can act independently and lead project teams		no	Authorised landscape architects can design: land plans, parks, garden, landscape areas, park and garden elements, as well as investment projects from the "park" scope in all categories
2.	Czechia	CZALA	no	yes/ In accordance with the act No. 360/1992 Coll. Authorisation professions are construction architects, urban planners and landscape architects	Implementation of landscape architecture projects and obtaining the permit may, but doesn't require a LA's seal and signature	A landscape architect can act independently and lead project teams	1. Portfolio 2. Three years of practice 3. Tests and the authorisation exam	no	The professional title is protected/ there are formal pediments
3.	Greece	PHALA	no	No/membership in an association	The title is only included in special qualifications within Master of LA; this title allows for participation in contests	no	Three membership types: 1. Regular 2. Special 3. Honorary	no	Depending on the type of the landscape architecture project it can also be completed by: architects, planners, farmers, and foresters
4.	the Netherlands	NVTL	yes	no	NVTL is a Professional Association which brings together every individual interested in LA and related issues. Everyone can become its member. NVTL cares for quality and development of title protection. However, in the Netherlands anyone can design and implement LA projects. It is only when they wish to use the title are they required to apply to the Bureau of Architect Register		M.A. studies (at least 4 years) Professional practice 2 years +specialist courses in line with the European requirements. In case of a foreign application BAR verifies their education and compares it with the Dutch requirements	no	The LA title is legally protected. The profession of LA is not protected. The Bureau of Architect Registration deals with title protection. The main aim of the bureau is to manage the Dutch Architect Register established in the Act on Architect Title which combines the following: architects, urban planners, landscape architects, and interior designers
5.	Iceland	FILA	yes	no	Regulations based on the Industry – Act No 8/1996 on the Authorization of Several Professional Titles of Specialists in Technical and Design Faculties		Passing final university exams		
6.	Lithuania	LAAB	no		Landscape architects are commonly invited to join teams for public tenders and as partners in designing and planning. Municipalities offer a local landscape architect post. In case of public tenders municipalities require landscape architects who are certified by the Association of Landscape Architects		The qualifying certificate is issued by the Certifying Committee LAAB based on education, traineeship and exams	no	
7.	Poland	SAK	no	no	no		1. M.A. studies at the Faculty of Landscape Architecture 2. Postgraduate studies at the Faculty of Landscape Architecture*	no	
8.	Portugal	APAP	no	no/ membership in an association	Multidisciplinary teams dealing with developing: urban plans, detailed plans, land use plans for parks and natural reserves must include a landscape architect; it is mandatory to develop outdoor projects; it is regulated by the following act: Decreto-Lei n.º 292/95, de 14 de Novembro, Decreto-Lei n.º 142/2008, Decreto-Lei n.º 555/99		1. M.A. studies at the Faculty of Landscape Architecture 2. Membership in LA Association 3. Traineeship	No, but it there is a defined scope for permitted activity: N81 – Services to buildings and landscape activities N81.3 – Landscape service activities N81.3.0 – Landscape service activities	
9.	Slovenia	DKAS	no	yes/ Chamber of Architecture and Spatial Planning of Slovenia. The chamber brings together representatives of three professions: architects, landscape architects, and urban planners	Execution of a landscape architecture project and obtaining the building permit requires a stamp and a signature of LA	Formally, landscape projects must be completed by qualified landscape architects	1. Graduating from a landscape architecture school 2. Three years of internship in the office 3. Passed examination	It is not clearly defined	In 2017 the profession was finally regulated on national level when legal changes in the matter of spatial planning were introduced

Tabela 1. Tabela porównawcza sytuacji zawodu architekt krajobrazu w wybranych krajach zrzeszonych w IFLA Europe

Lp.	Kraj	Organizacja	Czy zawód jest uregulowany?	Izba zawodowa /w jakiej strukturze	Możliwość firmowania projektów	Zakres zarezerwowany dla profesji	Wymagane kwalifikacje	Czy wykonywanie zawodu jest zarezerwowane dla tych kwalifikacji	Uwagi
1.	Bułgaria	ULAB	nie	tak/ architektów krajobrazu zrzesza izba architektów	Architekci krajobraz mogą projektować	Architekt krajobrazu może działać niezależnie i prowadzić zespoły projektowe		nie	Architekci krajobrazu autoryzowani mogą projektować: plany zagospodarowania, parki, ogrody, tereny krajobrazowe, elementy parkowe i ogrodowe oraz projekty inwestycji z zakresu „parkowego” we wszystkich kategoriach
2.	Czechy	CZALA	nie	tak/ zgodnie z ustawą nr. 360/1992 Coll. – Zawody autoryzacyjne to: architekci budowlani, planiści urbanistyczni i architekt krajobrazu	Wykonanie projektu z zakresu architektury krajobrazu i uzyskanie pozwolenia może mieć, ale nie wymaga pieczętki i podpisu AK	Architekt krajobrazu może działać niezależnie i prowadzić zespoły projektowe	1. Portfolio 2. Trzy lata praktyki 3. Testy wraz z egzaminem autoryzacyjnym	nie	Tytuł zawodowy jest chroniony/ występują przeszkody formalne
3.	Grecja	PHALA	nie	nie/ zrzeszenie w stowarzyszeniu	Tytuł zawiera się wyłącznie w specjalnych kwalifikacjach Master of LA, mając ten tytuł można brać udział w konkursach	nie	Trzy kategorie członkostwa': 1. zwykłe 2. specjalne 3. honorowe	nie	W zależności od rodzaju projektu z zakresu architektury krajobrazu mogą go wykonywać również: architekci, planiści, rolnicy, leśnicy
4.	Holandia	NVTL	tak	nie	Stowarzyszenie NVTL jest stowarzyszeniem zawodowym i zrzesza wszystkich zainteresowanych dyscypliną AK i pokrewnymi. Każdy może zostać jego członkiem. NVTL czuwa nad jakością i rozwojem ochrony tytułu. Jednakże każdy w Holandii może projektować i realizować projekty z zakresu AK. Tylko gdy zechce użyć tytułu, jest zobowiązany aplikować do Biura rejestracji Architektów		Studia mgr. (min. 4 lata). Praktyka zawodowa 2 lata + kursy specjalistyczne zsynchronizowane z wymogami Europejskimi. Jeśli ktoś z zagranicy aplikuje, ARB sprawdza jego wykształcenie i porównuje z wymogami holenderskimi	nie	Tytuł architekt krajobrazu jest prawnie chroniony. Profesja – architektura krajobrazu nie jest chroniona. Ochrona tytułu spoczywa na Biurze Rejestracji Architektów, głównym zadaniem biura jest zarządzania Holenderskim Rejestrem Architektów, ustanowionym na mocy Ustawy o Tytule Architekta, która łączy: architektów, urbanistów, arch. krajobrazu, arch. wnętrz
5.	Islandia	FILA	tak	nie	Regulacja na podstawie ustawy Industry – Act No 8/1996 respecting the Authorization of Several Professional Titles of Specialists in Technical and Design Faculties		Zdanie egzaminów końcowych na uczelni		
6.	Litwa	LAAB	nie		Architekci krajobrazu są regularnie zapraszani jako część zespołu do publicznych przetargów oraz partnerzy w projektowaniu i planowaniu. Gminy mają pozycję miejskiego architekta krajobrazu. Gminy w przetargach publicznych wymagają architektów krajobrazu certyfikowanych przez Stowarzyszenie Architektury Krajobrazu		Certyfikat kwalifikacyjny wydaje Komitet Certyfikacyjny LAAB na podstawie wykształcenia, praktyki i egzaminów	nie	
7.	Polska	SAK	nie	nie	nie		1. Studia magisterskie architektura krajobrazu 2. Studia podyplomowe architektura krajobrazu*	nie	
8.	Portugalia	APAP	nie	nie/ zrzeszenie w stowarzyszeniu	Zespoły wielodyscyplinarne zajmujące się opracowywaniem: planów urbanistycznych, planów szczegółowych, planów zagospodarowania przestrzennego parków i rezerwatów przyrodniczych, muszą mieć w swym składzie architekta krajobrazu, obowiązkowe jest opracowanie projektów na zewnątrz pomieszczeń, reguluje to prawo: Decreto-Lei n.º 292/95, de 14 de Novembro, Decreto-Lei n.º 142/2008, Decreto-Lei n.º 555/99,		1. Studia magisterskie architektura krajobrazu 2. Członkostwo w Stowarzyszeniu AK 3. Praktyka	Nie, ale jest określony zakres możliwego działania to: N81 – Services to buildings and landscape activities N81.3 – Landscape service activities N81.3.0 – Landscape service activities	
9.	Słowenia	DKAS	nie	tak/ Chamber of Architecture and Spatial Planning of Slovenia Izba zawiera trzy zawody: architektów, architektów krajobrazu i planistów przestrzennych	Wykonanie projektu z zakresu architektury krajobrazu i uzyskanie pozwolenia na budowę wymaga pieczętki i podpisu AK	Oficjalnie, krajobrazowe projekty muszą być wykonane przez osoby wykwalifikowane jako architekci krajobrazu	1. Ukończenie szkoły architektury krajobrazu 2. Trzyletnia praktyka w biurze 3. Zdanie egzaminu	Nie jest to jasno sformułowane	W 2017 r. zawód został ostatecznie uregulowany na poziomie krajowym przy okazji zmian prawnych w zakresie planowania przestrzennego

all professions related to the process of design and construction under one common name, i.e. “responsible designer” which comprises registered architects, landscape architects and engineers of different profiles. In accordance with the directive 2005/36/WE on recognition of professional qualifications, the body responsible for it is ZAPS, the Chamber of Architecture and Slovenian Spatial Planning. This body takes care of registers of architects, landscape architects and urban planners. In 2016 the profession was still unregulated at the domestic level. During the acceptance process of the new legislation on spatial planning it was proposed to set the rules of professional practice of architects, landscape architects and construction engineers (the act on authorised architects and engineers). During the regulation process the issue of the profession of the landscape architect was organised. However, the professional title is not protected adequately. It is the abbreviation of *univ. dipl. inž. kraj. arh* or *mag. inž. kraj. arh* that is protected. The ZAPS register is based on qualifications at the level of EQF7 – 2nd degree – M.A.¹⁵

Slovakia – the profession is regulated at EU level

Slovakia is a country where the profession was regulated at the same time as the profession of the architect. Soon after the political transformations, during the process

of establishing the Architect Chamber from the Landscape Architect Section cooperating with architects the Landscape Architect Chamber was created. Apart from the chamber, there is an active association of landscape architects known as *Spoločnosť prezáhradnú a krajinnú tvorbu*¹⁶.

The conditions of the profession are, however, not stable enough. This is due to the lack of the activity area that would be reserved for architects.

Bulgaria – lack of precise information

In Bulgaria the profession of the landscape architect is listed in accordance with ISCO. The educational process takes place at universities and is verified by a state commission every 5 years. Bulgaria has the so-called Naredba (a secondary normative document) which explains the list of regulated professions in Bulgaria. The profession of the landscape architect is not included there. The group named Architecture and Construction comprises the following professions: (1) architect, (2) surveying engineer, cartography engineer, cadastre engineer, as well as (3) investment project engineer. Bulgaria has two existing acts on architect and engineer chambers. One of them regulates the possibilities of obtaining a license for completing projects for architects, landscape architects and urban planners. In accordance with

this act, architects are included in the list of regulated professions.

Poland

Poland is one of the countries where the profession is not regulated at the domestic and European levels. We belong to the group of countries with the chamber system where the chamber of landscape architects has not been established yet. The profession of landscape architect was established in 1995 in the directive of the Ministry of Labour and Social Policy. An independent degree programme was established in 1998 [Drabiński 2007, p. 197–198] and it is verified by the Polish Review Panel. Until now the matter of professional capacity has not been regulated. Up to 2014 professional landscape architects who proved to possess an appropriate level of education covering the matters related to architecture, urban planning¹⁷ or land economy might apply to become a member of the Chamber of Urban Planners. This chamber was, however, liquidated in the regulation of 2014 on liberating the profession of the urban planner. At the same time, year after year this profession is becoming increasingly important. The social need for its presence in the construction and design process shows in various forms. Tender organisers more often than before require a landscape architect to be a part of the project team. As far as calls for proposals in areas of a landscape character are

jest jednak stabilny, ze względu na brak zarezerwowanego dla architektów krajobrazu pola aktywności.

Bułgaria – brak jednoznacznej informacji

W Bułgarii zawód architekta krajobrazu jest zakwalifikowany zgodnie z ISCO. Edukacja odbywa się na uniwersytecie i jest co 5 lat weryfikowana przez państwową komisję. W Bułgarii istnieje tak zwany Naredba (podrzędny dokument normatywny), który wyjaśnia listę zawodów regulowanych w Bułgarii. Zawód architekta krajobrazu nie jest w nim zawarty. W grupie Architektury i Budownictwa znajdują się następujące profesje: (1) architekt, (2) inżynier geodezji, kartografii i katastru oraz (3) inżynier projektów inwestycyjnych. W Bułgarii obowiązują dwie ustawy dotyczące izb architektów i inżynierów. Jedna z nich reguluje możliwości uzyskania licencji na realizację projektów dla architektów, architektów krajobrazu i urbanistów. Zgodnie z tą ustawą architekci znajdują się na liście zawodów regulowanych.

Polska

Polska to jeden z krajów, gdzie zawód nie jest uregulowany zarówno na poziomie krajowym, jak i europejskim. Należymy do grupy krajów o systemie izbowym, w których nie została jeszcze powołana izba architektów krajobrazu.

Zawód architekta krajobrazu został utworzony w 1995 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Socjalnej. Samodzielny kierunek studiów powstał w 1998 r. [Drabiński 2007, s. 197, 198], który jest weryfikowany przez Polską Komisję Weryfikacyjną. Do dziś nie została uregulowana kwestia uprawnień zawodowych. Jeszcze do 2014 roku adepci architektury krajobrazu, którzy wykazali odpowiedni zakres edukacji obejmujący zagadnienia architektoniczne, urbanistyczne lub związane z gospodarką przestrzenną, mogli ubiegać się o przyjęcie do Izby Urbanistów. Izba ta została jednak zlikwidowana rozporządzeniem z 2014 r. o uwolnieniu zawodu urbanisty¹⁷. Jednocześnie z roku na rok zawód ten staje się coraz bardziej znaczący. Społeczna potrzeba jego obecności w procesie budowlanym i planistycznym przejawia się w różnych postaciach. Coraz częściej organizatorzy przetargów wymagają obecności architekta krajobrazu w zespole projektowym. Podobnie rzecz się ma w kwestii konkursów na projekty terenów o charakterze krajobrazowym. W wymaganiach dotyczących składu autorskiego zawarty jest bezwarunkowy udział tej profesji. Jednakże brak prawnych regulacji nie czyni tych wymogów obligatoryjnymi. Rozproszenie środowiska nie sprzyja wspólnemu działaniu na rzecz zawodu. Stwarzanie coraz to nowych organizacji osłabia możliwości sprawcze grupy zawodowej i nie pozwala w pełni wykorzystać

jej potencjału. Obecnie architektów krajobrazu zrzeszają dwa stowarzyszenia: Stowarzyszenie Architektury Krajobrazu SAK i Stowarzyszenie Polskich Architektów Krajobrazu SPAK. Zawody pokrewne natomiast reprezentuje: Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników Ogrodnictwa SITO oraz Ogólnopolskie Stowarzyszenie Twórców Ogrodów OSTO. Mając na uwadze wspólne interesy, przedstawiciele wymienionych stowarzyszeń założyli z inicjatywy SAK Federację Stowarzyszeń Architektury Krajobrazu.

Aktualnie w Polsce można zaobserwować wielki ruch w obszarze projektowania zieleni. 25 lat zaniechań wywołało pilną konieczność regulacji tej kwestii. Świadczy o tym duża liczba konkursów i znacznie większa liczba przetargów na projekty terenów zieleni. W wielu przypadkach projekty zieleni nie trafiają jednak do profesjonalistów. Wynika to głównie z faktu, że kryterium zwykle stanowi najniższa cena za dokumentację projektową przy jednoczesnym braku wymagań dotyczących odpowiednich kwalifikacji projektanta. W efekcie bardzo często dochodzi do sytuacji, w której cena zaproponowana przez specjalistę znacznie przewyższa cenę zaproponowaną przez osobę z innej branży, co jest skutkiem braku świadomości rzeczywistych kosztów wykonania, np. inwentaryzacji zieleni czy projektu gospodarki zielenią. W tej sytuacji kwestia uprawnień dla architektów krajobrazu zagwarantowana przez

concerned, the situation is similar. This profession is unconditionally required in the demands regarding the board composure. However, the lack of legal regulations does not make these requirements obligatory. Dispersion of the profession does not add to the common contribution for it either. Creation of new associations weakens the powers of this professional group and does not let it use its potential to its fullest. Currently, landscape architects are grouped in 2 associations: the Association of Landscape Architects (SAK) and the Association of Polish Landscape Architects (SPAK). Related professions are represented by: the Scientific and Technical Association of Engineers and Garden Technicians (SITO) and the Polish Association of Garden Creators (OSTO). Taking into account common interests, representatives of the abovementioned associations established the Federation of Associations of Landscape Architects on the initiative of SAK.

In Poland we are currently witnessing a great movement in the field of greenery design. 25 years of negligence called for an urgent necessity of regulating the matter. It is visible in a large number of contests and a much higher number of tenders for designs of green areas. In numerous cases greenery designs fail to reach professionals though, which mainly results from the fact that the criterion is most often the lowest price for project documentation and a lack of requirements

related to proper qualifications of the designer. As a result, most frequently the price proposed by a specialist is much higher than the one proposed by an individual from a different field, which results from a lack of awareness regarding the actual costs of implementations, e.g. greenery inventory or greenery management project, etc. In this situation the issue of the rights for landscape architects, guaranteed by the title protection or the profession protection is urgent as we are dealing with the situation in which there is a lot of work for the profession representatives but, because of the legislation, it fails to reach the appropriate professional group.

Conclusion

Based on the survey results as well as the results of PQD projects it might be concluded that the profession of *landscape architect* emerges as a profession that is still novel and requires regulation. Numerous countries are facing the problem of lack of the restricted professional activity area as well as complications of a legislative nature. However, despite the fact that the European map of profession regulations is red in its majority, one colour contains a number of shades. Landscape architect chambers exist in most countries and there are some attempts to assign this profession its proper status. They require common action and joining

the forces of the whole professional community. IFLA EU offers assistance by supporting the efforts for profession regulation and stability. Within the federation it also creates the possibilities for exchanging experience between member states. The current situation, both in our country and everywhere else in Europe seems a perfect moment for intensification of efforts. Greenery in the city and environmental protection are issues that are increasingly often mentioned in election programmes both on national and local levels. Following this trend the profession of the landscape architect has a greater chance to be prioritised in official legal regulations and exist on national level or the local law in the form of City or County Councils' resolutions.

Urszula Forczek-Brataniec

Faculty of Landscape Architecture
Faculty of Architecture at the Cracow
University of Technology
the Association of Landscape Architecture SAK
IFLA Europe

Endnotes

¹ The President of *Zieleni Polska* at that time was Marcin Gajda, the director of the Institute of Landscape Architecture was Professor Aleksander Böhm while the person responsible for adjusting the faculty curriculum to the requirements of the Bologna Charter and accreditation of EFLA is Deputy Dean of the Architecture Faculty of the Cracow University of Technology, Agata Zachariasz.

² IFLA Europe Statutes 2014, [online:] <http://iflaeurope.eu/wp-content/uploads/sites/2/2014/01/Standing-IFLA-Europe-STATUTES-2014-ENG.pdf>

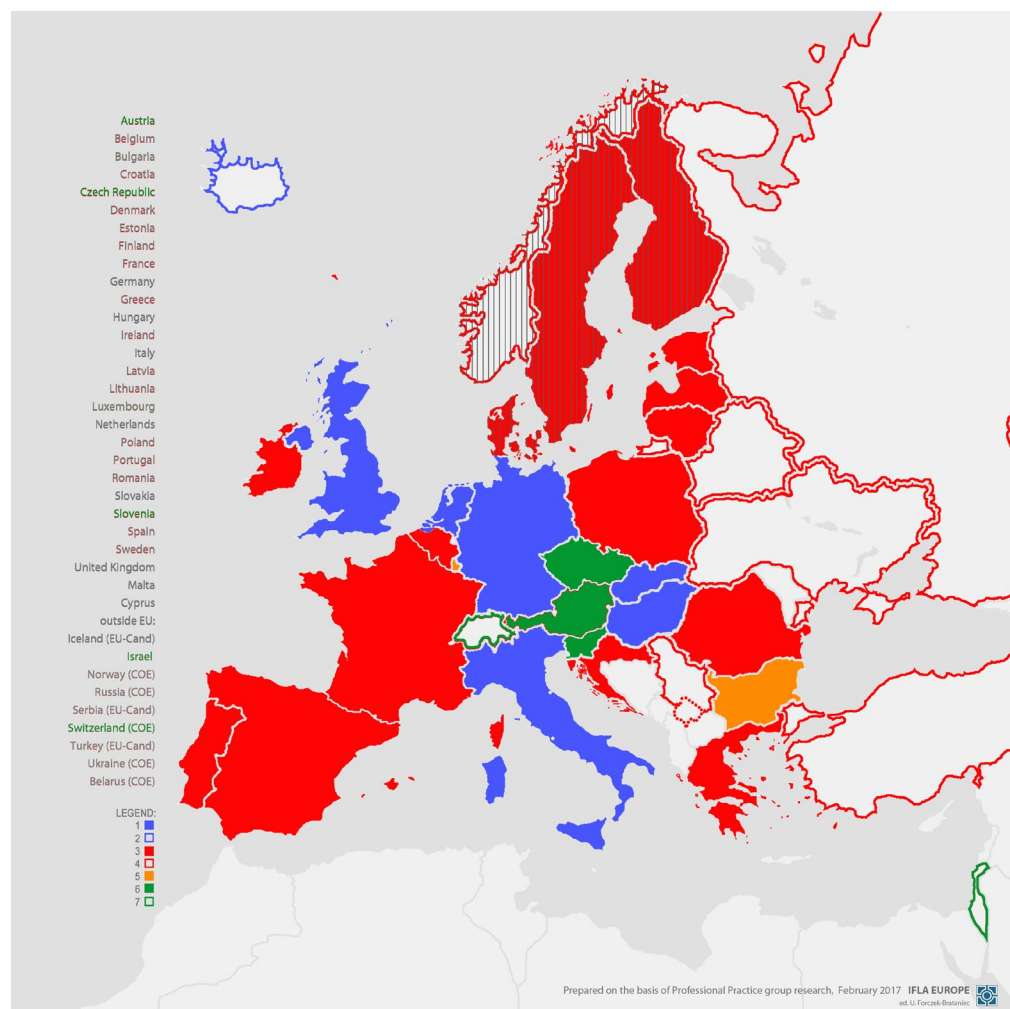
ochronę tytułu lub ochronę zawodu jest nagląca. Mamy bowiem do czynienia z sytuacją, gdy pracy dla przedstawicieli tej profesji jest bardzo dużo, ale ze względów legislacyjnych nie trafia ona do właściwej grupy zawodowej.

Podsumowanie

Na podstawie wyników ankiet i rezultatu projektu PQD można stwierdzić, że zawód architekta krajobrazu wylania się jako profesja wciąż nowa i wymagająca regulacji. Wiele państw boryka się z brakiem zastrzeżonego pola aktywności zawodowej oraz z komplikacjami natury legislacyjnej. Jednakże pomimo tego że europejską mapę stanu regulacji zawodu w przeważającej części wypełnia kolor czerwony, pod tą jedną barwą kryje się wiele odcieni. W znaczącej liczbie krajów działają izby architektów krajobrazu i trwają prace zmierzające do nadania zawodowi architekta krajobrazu należytej rangi. Wymagają one wspólnego działania i zjednoczenia sił całego środowiska zawodowego. IFLA EU oferuje pomoc w postaci poparcia dążeń do regulacji i stabilizacji zawodu oraz stwarza w ramach federacji możliwości wymiany doświadczeń między krajami członkowskimi. Obecna sytuacja zarówno w naszym kraju, jak i w całej Europie wydaje się dobrym momentem do zintensyfikowania działań. Zieleń w mieście i ochrona przyrody coraz częściej

Fig. 6. The data set, symbols: 1 – EU countries where the profession is regulated, 2 – countries outside of EU where the profession is regulated, 3 – EU countries where the profession is not regulated, 4 – countries outside of EU where the profession is not regulated, 5 – countries with unclear situation, 6 – EU countries where the regulation is present on national level, 7 – countries outside of EU where the regulation is present on national level, vertical hatching additionally refers to countries with no chamber system

Ryc. 6. Zestawienie wszystkich danych, oznaczenia: 1 – kraje UE gdzie zawód jest uregulowany, 2 – kraje poza UE gdzie zawód jest uregulowany, 3 – kraje UE w których zawód nie jest uregulowany, 4 – kraje poza UE w których zawód nie jest uregulowany, 5 – kraje o sytuacji niewyjaśnionej, 6 – kraje UE w których występuje regulacja zawodu na poziomie krajowym, 7 – kraje poza UE w których występuje regulacja zawodu na poziomie krajowym, szraf pionowy oznacza dodatkowo kraje pozbawione systemu izbowego

wymieniane są w programach wyborczych na szczeblu krajowym, jak i lokalnym. Na tej zielonej fali zawód architekta krajobrazu ma szansę wypłynąć w oficjalnych regulacjach prawnych i zaistnieć na poziomie krajowym lub prawa lokalnego

podejmowanego w formie uchwał rad miasta czy gmin.

Urszula Forczek-Brataniec

Instytut Architektury Krajobrazu
Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej
Stowarzyszenie Architektury Krajobrazu SAK
IFLA Europe

³ President's Bulletin, Europe General Assembly Belgium 2016, August 2016, [online:] http://iflaeurope.eu/wp-content/uploads/sites/2/2015/03/150816_Presidents_Bulletin_August_2016_EN.pdf

⁴ See: F. Auweck, Raport PQD [online:] <http://iflaeurope.eu/professional-practice/strategic-objectives-projects/professional-qualifications-directive-pqd/>

⁵ The directive of the European Parliament and the Council of Europe on an analysis of proportionality before adopting new regulations regarding professions, Brussels, 10.1.2017, [online:] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0822&from=EN>

⁶ IFLA EU position paper-PQD, Brussels 22.06.2012, IFLA Europe archives.

⁷ Based on the letter to the delegates: *3rd Call for action, Professional Qualifications Directive (PQD) – Landscape Architecture a Regulated Profession in the European Union*, z dn. 01.11.2016.

⁸ EU COMMISSION – Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs, UNIT E5 Professional Qualifications and Skills, Indicative Mapping Check List for each Member State [online:] <http://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals/policy/legislation/#directive>

⁹ Maps of the Regulation of the profession in Europe, by U. Forczek-Brataniec, [online:] <http://iflaeurope.eu/professional-practice/strategic-objectives-projects/professional-qualifications-directive-pqd/>

¹⁰ Decreto-Lei n.º 292/95, de 14 de Novembro, 'elaboração de planos de urbanização, de planos de pormenor e de projectos de operações de loteamento'

¹¹ Decreto-Lei n.º 142/2008, de 24 de Julho, 'Planos de Ordenamento dos Parques e Reservas Naturais criados na sequência do Regime Jurídico da Rede Nacional de Áreas Protegidas'

¹² Decreto-Lei n.º 555/99, de 16 de Dezembro (last version is the Decreto-Lei n.º 214-G/2015, de 02 de outubro) – 'Regime jurídico da urbanização e da edificação'

¹³ Prepared on the basis of the report sent by the Portuguese Association of Landscape Architects APAP

¹⁴ Based on the report of the Dutch delegate to IFLA Europe, Niek Hazendonk

¹⁵ Based on letters and an internal report regarding PQD project prepared by IFLA EU Professor Fritz Auweck, *op. cit.*

¹⁶ Based on the report of Slovakian delegate of IFLA Europe, Stefan Lancaric

¹⁷ Act on liquidation of the Chamber of Urban Planners and Unrestricting the profession of the urban planner. The Act from 9 May 2014 on facilitating access to some regulated professions. Art. 5, paragraph 9 introducing changes to the Act from 15 December 2000 on self-governments of professional architects, construction engineers and urban planners.

Literature – Literatura

1. Bohm A., 2009. Droga do akredytacji i dalej (On the Road to Accreditation and Beyond). Przestrzeń i Forma, 12.

2. Wolski P., 2007. Nauczanie architektów krajobrazu w Polsce (Teaching Landscape Architects in Poland). Czasopismo Techniczne, Z:A 10.

3. Drabiński A., 2007. Prawne aspekty zawodu architekta krajobrazu (Legal Aspects of Landscape Architect Profession), Digital Library of the Cracow University of Technology [online: suw.biblos.pk.edu.pl/resources/i4/i4/i2/r442/DrabinskiA_PrawneAspekty.pdf], 197–198.

Source materials – Materiały źródłowe

4. IFLA Europe President's Bulletin, Europe General Assembly Belgium 2016, August 2016, [online:] http://iflaeurope.eu/wp-content/uploads/sites/2/2015/03/150816_Presidents_Bulletin_August_2016_EN.pdf

5. European Parliament and Council Directive on a proportionality test before adoption of new regulation of professions, Brussels, 10.1.2017, [online:] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0822&from=EN>

6. EU COMMISSION – Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs, UNIT E5 Professional Qualifications and Skills, Indicative Mapping Check List for each Member State [online:] <http://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals/policy/legislation/#directive>

7. Maps of the Regulation of the profession in Europe, by U. Forczek-Brataniec, [online:] <http://iflaeurope.eu/professional-practice/strategic-objectives-projects/professional-qualifications-directive-pqd/>

8. F. Auweck, Raport PQD [online:] <http://iflaeurope.eu/professional-practice/strategic-objectives-projects/professional-qualifications-directive-pqd/>

9. The act on liquidation of the Chamber of Urban Planners and unrestricting the profession of the urban planner. The act from 9 May 2014 on facilitating access to some regulated professions. Art. 5 p. 9 introducing changes to the act from 15 December 2000 on professional self-governments of architects, construction engineers and urban planners.

Przypisy

¹ Prezesem stowarzyszenia Zielen Polska był wówczas Marcin Gajda, dyrektorem Instytutu Architektury Krajobrazu prof. Aleksander Böhm, natomiast osobą odpowiedzialną za dostosowanie programu kierunku studiów do wymogów Karty Bolońskiej i akredytacji EFLA Prodzielan Wydziału Architektury PK Agata Zachariasz.

² IFLA Europe Statutes 2014, [online:] <http://iflaeurope.eu/wp-content/uploads/sites/2/2014/01/Standing-IFLA-Europe-STATUTES-2014-ENG.pdf>

³ President's Bulletin, Europe General Assembly Belgium 2016, August 2016, [online:] http://iflaeurope.eu/wp-content/uploads/sites/2/2015/03/150816_Presidents_Bulletin_August_2016_EN.pdf

⁴ Zob.: F. Auweck, Raport PQD [online:] <http://iflaeurope.eu/professional-practice/strategic-objectives-projects/professional-qualifications-directive-pqd/>

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego I Rady Europy w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów, Bruksela, dnia 10.1.2017, [online:] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0822&from=EN>

⁶ IFLA EU position paper-PQD, Brussels 22.06.2012, archiwum IFLA Europe.

⁷ Na podstawie listu do delegatów: *3rd Call for action, Professional Qualifications Directive (PQD) – Landscape Architecture a Regulated Profession in the European Union*, z dn. 01.11.2016.

⁸ EU COMMISSION – Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs, UNIT E5 Professional Qualifications and Skills, Indicative Mapping Check List for each Member State [online:] <http://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals/policy/legislation/#directive>

⁹ Maps of the Regulation of the profession in Europe, oprac. U. Forczek-Brataniec [online:]

<http://iflaeurope.eu/professional-practice/strategic-objectives-projects/professional-qualifications-directive-pqd/>

¹⁰ Decreto-Lei n.º 292/95, de 14 de Novembro, 'elaboração de planos de urbanização, de planos de pormenor e de projectos de operações de loteamento'

¹¹ Decreto-Lei n.º 142/2008, de 24 de Julho, 'Planos de Ordenamento dos Parques e Reservas Naturais criados na sequência do Regime Jurídico da Rede Nacional de Áreas Protegidas'

¹² Decreto-Lei n.º 555/99, de 16 de Dezembro (last version is the Decreto-Lei n.º 214-G/2015, de 02 de outubro) – 'Regime jurídico da urbanização e da edificação'

¹³ Opracowano na podstawie raportu nadesłanego przez Portugalskie Stowarzyszenie Architektów Krajobrazu APAP

¹⁴ Na podstawie relacji holenderskiego Delegata do IFLA Europe Nieka Hazendonka

¹⁵ Na podstawie listów i wewnętrznego raportu projektu PQD sporządzonego przez IFLA EU prof. Fritza Auwecka, dz. cyt.

¹⁶ Na podstawie relacji Delegata IFLA Europe ze Słowacji Stefana Lancarica

¹⁷ Ustawa dotycząca likwidacji Izby Urbanistów i dereglamentacji zawodu urbanisty. Ustawa z dn. 9 maja 2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych. Art. 5, s. 9 wprowadzająca zmiany do ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów.

Literature – Literatura

1. Böhm A., 2009. Droga do akredytacji i dalej. Przestrzeń i Forma, 12.

2. Wolski P., 2007. Nauczanie architektów krajobrazu w Polsce. Czasopismo Techniczne, Z:A, 10.

3. Drabiński A., 2007. Prawne aspekty zawodu architekta krajobrazu. Biblioteka Cyfrowa Politechniki Krakowskiej [online:]

suw.biblos.pk.edu.pl/resources/i4/i4/i2/r442/DrabinskiA_PrawneAspekty.pdf.

Materiały źródłowe

4. IFLA Europe President's Bulletin, Europe General Assembly Belgium 2016, August 2016 [online:] http://iflaeurope.eu/wp-content/uploads/sites/2/2015/03/150816_Presidents_Bulletin_August_2016_EN.pdf

5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady Europy w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów, Bruksela, dnia 10.1.2017 [online:] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0822&from=EN>

6. EU COMMISSION – Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs, UNIT E5 Professional Qualifications and Skills, Indicative Mapping Check List for each Member State [online:] <http://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals/policy/legislation/#directive>

7. Maps of the Regulation of the profession in Europe, oprac. U. Forczek-Brataniec [online:] <http://iflaeurope.eu/professional-practice/strategic-objectives-projects/professional-qualifications-directive-pqd/>

8. Auweck F., Raport PQD [online:] <http://iflaeurope.eu/professional-practice/strategic-objectives-projects/professional-qualifications-directive-pqd/>

9. Ustawa dotycząca likwidacji Izby Urbanistów i dereglamentacji zawodu urbanisty. Ustawa z dn. 9 maja 2014 r. o ułatwieniu dostępu do wykonywania niektórych zawodów regulowanych. Art. 5, s. 9 wprowadzająca zmiany do ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów.